

Grundvandskontoret
Ribe Amt
Internt notat
Dato: 29.12.2006

Grundvandsforureningen i Grindsted Aktuelle forhold

Amtets grundvandskontor har med baggrund i amtsrådsbeslutning den 21. september 2006 igangsat en række aktiviteter mhp. fortsat overvågning af grundvandsforureningen i Grindsted og implementering af et egentligt kontrolprogram for overvågningen.

For så vidt angår en række af de gennemførte og afsluttede aktiviteter skal henvises til referatet fra mødet den 13. september, som blev udsendt den 21. december.

Nedenfor er sammenfattet, jf. møde den 13. december 2006, en opgørelse over efter amtets vurdering særligt aktuelle forhold i relation til de af amtet igangsatte aktiviteter vedrørende grundvandsforureningen.

Overvågning i Grindsted Å

Amtets beslutning om overvågning i 2006 er gennemført som beskrevet i overleveringsnotatet.

Beslutningen har alene vedrørt aktiviteter i 2006, og der er således behov for at tage stilling til i hvilket omfang, og i givet fald i hvilken form en eventuel overvågning skal fortsætte, og hvem der i så fald givet fald skal forestå en sådan – herunder i relation til opgaver knyttet til vandrammedirektiv-bestemmelserne.

Aktuelle forhold efter vores vurdering:

- 1) De endelige analyseresultater er først fremkommet umiddelbart før jul, og resultaterne af overvågningen er således ikke offentliggjort. Der er derfor behov for en stillingtagen hertil. Dette kan i givet fald eventuelt ske ved alene at offentliggøre en tabeloversigt med resultaterne, og en kort, faktuel kommentering af resultaterne – se dog nedenstående punkt 2) og 3).
- 2) I forbindelse med en offentliggørelse vil der naturligt kunne komme spørgsmål om hvad der videre skal ske – herunder i overvågningsmæssig sammenhæng. Det kan derfor være vigtigt relativt hurtigt (evt. før en offentliggørelse) at etablere en kontakt til det statslige miljøcenter i Ribe - dels for en drøftelse af resultaterne, dels for at afklare forholdene omkring en eventuel videre overvågning. Henning Christiansen (tidligere Ribe Amts Spildevandskontor) kan være en hensigtsmæssig indgang hertil (han er orienteret herom).
- 3) Ribe Amt har i december 2006 foretaget en revurdering af tilladelsen til udledning af spildevand fra Danisco Ingredients. Der foregår en produktion af enkelte barbiturater på virksomheden. Den reviderede udledningstilladelse indeholder bl.a. vilkår

vedrørende barbiturater – herunder om at virksomheden i overensstemmelse med principperne i Miljøstyrelsens vejledning nr. 4/2004 skal tilvejebringe et forslag til vandkvalitetskriterium for barbiturat. Forslaget skal være tilsynsmyndigheden i hænde senest den 1. juli 2007 og skal ledsages af nærmere dokumentation for den aktuelle udledning. Godkendelsesmyndigheden skal herefter (dvs. i 2007) fastsætte vilkår til udledningen af barbiturat til Grindsted å.

Der foregår endvidere en indvinding af kølevand til produktionen på fabriksgrunden. Den reviderede udledningstilladelse indeholder nærmere vilkår om overvågning i forbindelse hermed.

I forbindelse med overvågningen i Grindsted Å har Danisco ved amtets prøveudtagning den 3. oktober 2006 udtaget en prøve parallelt med amtet, og analyseret prøven på virksomhedens eget laboratorium. Virksomheden er blevet orienteret om resultaterne af amtets overvågning, og har i den forbindelse fundet visse uoverensstemmelser mellem virksomhedens og "amtets" resultater og på baggrund heraf rejst forskellige spørgsmål/problemstillinger vedrørende analyserne/analyseresultaterne. Disse har været rettet til amtets industrimiljøkontor umiddelbart før jul.

Der vurderes derfor, at det vil være hensigtsmæssigt med en hurtig opfølgning/kontakt til det statslige miljøcenter i Odense (kontakt til sagsbehandler Helle Norden Kristensen, der også har været sagsbehandler i amtets industrimiljøkontor) med henblik på en nærmere drøftelse af de rejste forhold.

Terrænnært grundvand

Der er gennemført en undersøgelse heraf som beskrevet i det udarbejdede overleveringsnotat. De endelige analyseresultater er først modtaget umiddelbart inden jul, og resultaterne af undersøgelsen er derfor ikke færdigvurderet eller offentliggjort af amtet.

Umiddelbart kan derfor peges på følgende aktuelle forhold:

- 1) Der skal tages stilling til hvornår og hvordan undersøgelsens resultater skal offentliggøres, se i den forbindelse nedenstående punkter
- 2) Resultaterne skal vurderes nærmere i forhold til undersøgelsens hovedformål, dvs. i hvilket omfang - og i givet fald i hvilken form - en eller anden form for regulering af anvendelsen af grundvand til havevanding m.v. i Grindsted skal overvejes. Dette kan f.eks. hensigtsmæssigt ske ved at anmode Sundhedsstyrelsen (kontaktperson Henrik Hansen) om en sundhedsfaglig vurdering af resultaterne af undersøgelsen – eventuelt i forlængelse af et møde med Sundhedsstyrelsen og Grindsted Kommune (kontaktperson Tage Christensen). Opmærksomheden henledes i den forbindelse på den administrationspraksis omkring etablering af nye havevandsboringer, som Grindsted Kommune har fulgt i en længere årrække.
- 3) Der skal tages stilling til eventuelt behov for en videre/løbende overvågning – dette kan i givet fald ske under anvendelse af de etablerede terrænnære boringer og med et analyseprogram, der er afgrænset med udgangspunkt i resultaterne af den gennemførte undersøgelse.

Andre forhold

I forlængelse af amtets tidligere tilkendegivelser og aktiviteter findes følgende forhold ligeledes aktuelle, jf. ovenstående samt referatet fra mødet den 13. december 2006.

- 1) Kontrolprøver Grindsted Vandværk og analyser af relevante "dybe" borerer vest for byen i relation til forureningsudbredelsen.

For så vidt angår Grindsted Vandværk skal understreges, at det tidligere kildefelt 1 øst for fabriksgrunden er nedlagt, idet der dog er bevaret to borerer i overvågningsmæssigt øjemed. Amtet har i december 2006 fra COWI (ved Allan Køtter) indhentet tilbud på prøvetagning af udvalgte borerer (fra i alt 6 filtre) i kildefelterne 1, 2 og 3. Endvidere er der indhentet tilbud på analyser hos Eurofins. Eurofins har foreslået at benytte Teknologisk Institut som underleverandør for analyse af sulfonamider og barbiturater. De oplyste detektionsgrænser er dog meget høje (for sulfonamider 25 µg/l), og derfor umiddelbart ikke anvendelige. Inden aktiviteten eventuelt iværksættes anses det for centralt at opnå sikkerhed for at den nødvendige analysekvalitet kan leveres. Opmærksomheden henledes i øvrigt på, at Grindsted Vandværk på eget initiativ regelmæssigt har foretaget udvidede kemiske kontrolanalyser i kildefelt 2 og 3. Resultaterne heraf findes i Geoenviron.

For så vidt angår relevante "dybe" borerer vest for byen er aktiviteten ikke nærmere planlagt, og bør derfor inddrages i en samlet overvejelse vedrørende fremtidige aktiviteter i relation til grundvandsforureningen. Det kan dog oplyses, at amtet ved Ejlskov tidligere har fået foretaget analyser af tre markvandingsboringer vest for byen. Resultaterne heraf er modtaget af amtet fra Ejlskov den 27. oktober 2005, og er således journaliseret elektronisk.

- 2) Som beskrevet i overleveringsnotatet vedrørende undersøgelser af terrænnært grundvand er der i en boring (G9) fundet et benzen-indhold på 32 µg/l 8-9 mut. Dette niveau er noget højere end tidligere fundet i terrænnært grundvand i forbindelse med den af Ejlskov gennemførte afdampningsundersøgelse. En opfølgning på ovenstående kan derfor være relevant. Amtet har i den forbindelse fra COWI indhentet tilbud på prøvetagning i en nærmere beskrevet, og samtidig indhentet tilbud på analyser i et nærmere angivet omfang fra Eurofins.
- 3) Som beskrevet i overleveringsnotatet vedrørende terrænnær grundvandsforurening er der afdækket problemstillinger i forhold til anvendelsen af PAA-analysen i overvågningsmæssig sammenhæng (dvs. ved relativt lave indhold af sulfonamider). Der skal tages stilling til om problemstillingen skal belyses videre, eller om det eventuelt på det foreliggende grundlag skal besluttes, at undlade anvendelse af PAA-analysen i overvågningsmæssig sammenhæng.

Endelig skal nævnes at amtet tillige – som følge af de af Analycen på et tidspunkt rejste usikkerheder om kvaliteten af toluenanalyserne i forbindelse med undersøgelsen af terrænnært grundvand – har indhentet tilbud på supplerende prøvetagning (hos COWI) og analyser for BTEX m.v. (hos Eurofins) i en række af de etablerede terrænnære borerer. Efterfølgende har Analycen imidlertid foretaget en supplerende kontrol af de pågældende toluenanalyser og ved kvalitetschef Jess Brinck oplyst, at der ikke har været

uregelmæssigheder knyttet til den pågældende analyseserie. I forlængelse heraf er der fremsendt en revideret analyserapport, som amtet modtog den 19. december 2006, jf. overleveringsnotatet vedrørende undersøgelsen af terrænnært grundvand.

Notatet er udarbejdet af Ole Schrøder efter aftale med Ribe Amt (whj).